

**Claudii Fleury, Presbyteri, Prioris Argenteliae Et Reg.
Christianiss. A Confessionibus Institutiones Juris
Ecclesiastici**

Fleury, Claude

Moguntiae, 1760

XXX. De religiosis domibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67899](#)

- 1) C. 8. X. *de excess. præl. Cl. ne in agro. defat.*
monach. §. ad hæc.
 2) *Conc. Trid. sess. 24. c. 13.*
 3) *Ibid. sess. 25. c. 8. sess. 14. c. 19.*

quot mo-
dis unio
fiat?

IV. **UNIO** fit vel per accessionem, vel per confusionem, vel per exæquationem¹. Per accessionem, quod plerumque fit, si beneficium principale titulum conservat, & beneficium unitum ejus fit membrum & accessorium, in quo, si curam animarum habet, constituedus est vicarius perpetuus. Per confusionem, si ambobus titulis suppressis novus creatur. Per exæquationem, si ambo tituli subsistunt æqualiter & independenter, ita tamen, ut semper conjunctim uni & eidem personæ sint conferendi. Resolvitur unio ex caussis contrariis, rebus ad pristinum statum revolutis:

- 1) *Gloss. in c. 1. X. ne sed. vac.*

C A P. XXX. DE RELIGIOSIS DOMIBUS.

I.

Hospita-
lia olim
episcopis
subjecta
eximun-
tut.

PRINCIPIO Episcopi partium fuit, pauperibus, infirmis, viduis, orphanis, peregrinis prospicere, quibus per diaconos partem oblationum, deductis, quæ clericis & fabricæ impendenda erant, erogavit. Postquam Ecclesiæ certos redditus nactæ sunt, quarta assignata est pauperibus, quibus, ut liberalius haberentur, domus religiosæ exstructæ sunt, quas hospitalia vocabimus, quasve rexerunt presby-

teri & diaconi, Episcopo rationem reddentes. Sequior ætas infinitas hujus generis domus tulit, multasque destructas, & plures instauratas vidit. Multæ privata devotione certi generis pauperibus & sub certis conditionibus exstructæ. Plures a religiosis vel virginibus hospitalariis possessæ, privilegio exemptionis gaudebant: unde Episcoporum potestas resticta est.

II. RELIGIOSI hospitalarii omnes se-
quuntur regulam Augustini, quia omnia ho-
spitalia fuerunt a clericis gubernata, qui vel
regulam generalem, vel specialem S. Antonii
Viennensis sectantur, quæ præcipit curam in-
firmorum, qui laborarent morbo, quem *ignem*
S. Antonii vocant, & qui quingentis abhinc
annis maximam stragem edidit. Ceteri hospi-
talarii sunt equites ordinum militarium, velut
ti Joannitici & S. Lazari. Sunt & hospitala-
rii mendicantes, ut *fratres caritatis*, quorum
congregatio, Granatæ coalita, confirmata est a
pontifice an. 1572. quive omnes laici sunt, &
quartum votum emittunt de *infirmis pauperi-
bus succurrentis*.

III. ULTIMA quatuor sæcula gnavi-
ter in emendandis religiosis domibus desuda-
runt. Nam plerique clerici administratione
abusi erant ad *titulum* beneficiarium, nec fru-
ctuum rationem reddiderunt. Sic proventu
dissipato ædificia in ruinam prona vix respon-
derunt exspectationi fundatorum. Unde con-
cilium Viennense magna cleri ignominia vo-

guber-
nantur a
religiosis,
qui se.
stantur
regulam
Augusti-
ni.

luit, ne qua hospitalia clericis sacerdotalibus titulo beneficii darentur; sed ut eorum administratio viris laicis providis, bonis & idoneis crederetur, qui ad instar tutorum vel curatorum juramentum praestare, inventarium confidere, & ordinariis quotannis rationem reddere tenerentur¹, exceptis tamen hospitalibus ordinum militarium². Hoc decretum firmavit concilium Trident.³ & ordinariis gubernationem credidit hospitalium, cum potestate, redditus, certae speciei pauperum, quos hodie ignoramus, veluti peregrinis & leprosis destinatos, ad alia pia opera applicandi⁴.

1) *Cl. 2. § Ut autem de relig. dom.*

2) *Cl. eod. §. permissa.* 3) *Sess. 7. c. ult.*

4) *Sess. 28. e. 8. 9. Sess. 25. c. 8.*

etiam in
Francia,

IV. JURA Franciae nec clericis, nec nobilibus, nec militum ductoribus, sed mercatoribus aliisque civibus h. e. bonis patribus familiarum, rei gerendae gnaris & oeconomiae peritis, quive facile ad rationes reddendas adigi possunt, hospitalium administrationem deferunt¹, nominandis a fundatoribus, qui sunt vel civitates, vel magnates, vel privati homines. Si fundator ignoratur, rex fundator esse presumitur, cuius tum *eleemosynarius* administratores nominat, qui ab exacto triennio liberantur & rationem reddunt nominantibus coram Episcopo, vel ejus delegato & regiis seu civitatis deputatis².

1) *Stat. Bles. art. 65.* 2) *Declar. 1639.*

ubi admi-
nistran-

V. HOSPITALIA igitur, quæ sunt beneficia, a trium generum hominibus reguntur,

tur, ministris, clericis & administratoribus. Mi- tur a tri-
niftri sunt famuli pauperum & infirmorum, qui plicis ge-
his serviunt & succurrunt, sumtibus hospitalis. neris ho-
Nonnullibi hoc officium gratis præstatur, quod minibus.
Parisiis alibique faciunt in publico Nosocomio
virgines religiosæ: quorsam referri possunt *foro-*
res griseæ seu virgines caritatis, quas VINCEN-
TIUS quidam & quædam GRASIA an. 1635.
collegerunt, ut infirmis vel in Nosocomiis vel
domi servirent. Clerici pauperes docent, so-
lantur, sacramentis beant; quorum stationes
in antiquis hospitalibus sunt beneficia: sed in
novis pro lubitu amoveri possunt, ut optimo-
rum electioni semper locus sit. Denique *ad-*
ministratores laici bonorum curam habent.

VI. SED hi administratores, quia nec satis selecti, nec ad rationes reddendas diligenter evocati erant, bona illa, maxime in bellis intestinis religionis causa gestis, dilapidarunt. Unde an. 1606. rex edixit publicam omnium hospitalium reformationem, qua *summus eleemosynarius* rationes exigere, residuumque in milites mutilatos impendi deberet: cui rei gerendæ *camera caritatis Christianæ* instituta est. Quod quum parum successisse videret Ludovicus XIII. Cardinali Perronio an. 1612. idem negotii dedit, voluitque, ut ternis annis ratio redderetur, & residuum reparationibus vel aliis piis corporibus, impenderetur, instituta Parisiis *camera reformationis hospitalium generalis*, duce Perronio, cui assidebant quatuor libellorum supplicum magistri & quatuor sanctioris consilii asseffores. Hæc camera a solo consilio

T

quibus
ratio red-
denda?

290 PARS II. Cap. XXX. *de relig. &c.*

sanc*tiori* pependit, & per annos LX. substituit,
supressa an. 1672. a Ludovico XIV. qui plura
de administratione hospitalium edicta prodidit,
quorum præcipuum est declaratio d. 12. Dec.

1698. Tantum de rebus
sacris.

